

NOVÁ AKREDITÁCIA: PLNENIE NOVÝCH ŠTANDARDOV JE NUTNÝM PREDPOKLADOM ZODPOVEDNOSTI UNIVERZITY ZA SVOJU KVALITU

Nové pravidlá akreditácie zamestnávajú už druhý rok všetkých pedagogických, vedeckých a odborných zamestnancov univerzity. V niektorých prípadoch sa zmeny dotkli aj študentov, pretože nimi vybraný študijný program nezodpovedá novým kritériám kvality. Zosúladiť študijné programy s novými štandardami musí UK do konca tohto akademického roka, teda do 31. augusta 2022.

Čo vlastne v skratke znamená nová akreditácia? „Výsledkom novej akreditácie by malo byť potvrdenie, že poskytujeme kvalitné vzdelanie a dokážeme jeho kvalitu garantovať, udržať a kedykoľvek zdokladovať,“ hovorí Zuzana Kovačičová, prorektorka pre vzdelávanie a sociálne veci UK.

V roku 2020 Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo schválila nové štandardy kvality pre študijné programy, habilitačné a inauguračné konania a vnútorný systém kvality univerzít.

Nové štandardy kvality

Univerzita Komenského – a aj všetky ostatné vysoké školy na Slovensku – musia do konca tohto akademického roka upraviť svoje študijné programy, vnútorné predpisy a procesy tak, aby spĺňali tieto nové štandardy, a požiadať agentúru, aby ich posúdila. Akreditačná agentúra po posúdení svojím rozhodnutím potvrdí (alebo nepotvrdí), že univerzita vo všetkých oblastiach spĺňa ňou stanovené štandardy a dokáže si tak sama riadiť, kontrolovať a udržiavať svoju kvalitu. O tom, ako majú štandardy vyzeráť, sa v odbornej verejnosti diskutovalo od roku 2019, pripomienky zaslala aj Univerzita Komenského.

„Máme takmer 900 študijných programov, a pri všetkých budeme musieť sledovať, či spĺňajú štandardy.“

Autonómia pri vytváraní študijných programov

Zosúladenie vnútorného systému kvality a študijných programov so štandardami prinesie napríklad jednoduchšie vytváranie nových študijných programov. Kým doteraz musela univerzita žiadať o akreditáciu nového študijného programu ministerstvo školstva prostredníctvom jeho poradného orgánu – Akreditačnej komisie, alebo Akreditačnú agentúru, po zosúladení sa bude môcť rozhodnúť sama. *„Budeme si môcť sami – vlastnými postupmi, ktoré budú formalizované vo vnútornom systéme kvality - vytvárať študijné programy v tých odboroch a stupňoch, v ktorých už máme akreditovaný študijný program. Ak máme napríklad na bakalárskom stupni štúdia akreditovaný študijný program fyzika v študijnom odbore fyzika, a budeme chcieť otvoriť nový študijný program na prvom stupni v študijnom odbore fyzika, budeme mať na to právo. Máme totiž od agentúry potvrdené, že vo fyzike na 1. stupni spĺňame všetky štandardy a sme v súlade so štandardami aj s vnútorným systémom kvality,“* vysvetľuje prorektorka Zuzana Kovačičová.

Na druhej strane táto autonómia prinesie univerzite aj novú a veľkú zodpovednosť. *„Máme takmer 900 študijných programov, a pri všetkých budeme musieť sledovať, či spĺňajú štandardy, sú udržateľné - a kedykoľvek to budeme vedieť zdokumentovať. V prípade, že nebudeme*

spĺňať nejaké kritérium, budeme mať nastavené procesy a postupy, ako to čo najskôr napraviť.“

Nové personálne nároky

Nová akreditácia prináša zmeny aj v personálnej zodpovednosti za študijné programy. Doterajší systém garantov študijného programu je nahradený novým, v ktorom sú za programy zodpovedné skupiny zodpovedných osôb (ich počet je určený druhom študijného programu). Kým doteraz bakalársky študijný program garantovala ako minimum jedna osoba (najmenej vo funkcii docenta) a výučbu zabezpečovali spolu najmenej traja pedagógovia, podľa nových štandardov sa vyžaduje na prvom stupni jeden pedagóg na funkčnom mieste docenta alebo profesora ako hlavná osoba zodpovedná za študijný program a ďalší štyria pedagógovia spravidla na funkčných miestach docentov alebo profesorov. Pre magisterský a doktorandský študijný program je už potrebný na pozíciu hlavnej osoby zodpovednej za študijný program jeden pedagóg na funkčnom mieste profesora a ďalší štyria pedagógovia spravidla na funkčných miestach docentov alebo profesorov.

Tieto kritériá spôsobili tlak na personálne obsadenie študijných programov. Niektoré študijné programy sa zlúčili, prípadne úplne zrušili, čo sa dotklo aj študentov, ktorí na týchto programoch študovali. Univerzita sa na tieto zmeny pripravovala v súlade s so zákonom 269/2018 Z. z. a fakulty k 31. marcu 2021 pripravili žiadosti o akreditácie nových študijných programov, ktoré reflektovali zlúčenia študijných programov, tam, kde to bolo možné a žiaduce. Sú však študijné programy, ktoré nemožno upraviť ani zlúčiť, a tam fakulty pristúpili k rušeniu študijných programov. *„Spolu bolo rušených s náhradou alebo bez náhrady okolo päťdesiat študijných programov,“* hovorí prorektorka Kovačičová.

Študentom už prijatým na študijný program, ktorý nebude po 31. auguste 2022 spĺňať štandardy a nebudú mať možnosť štúdium ukončiť, bola už vopred ponúknutá možnosť prestúpiť na iný študijný program, prípadne podobné štúdium na inej fakulte UK či na inej univerzite.

Zároveň univerzita podala 31. marca 2021 Akreditačnej agentúre žiadosti o akreditáciu 59 nových študijných programov, ktoré pracovné skupiny Výkonnej rady Akreditačnej agentúry postupne posudzujú.

Lepšia informovanosť

Nová akreditácia tiež prinesie skvalitnenie informovania o študijných programoch. Univerzita Komenského pripravuje samostatný informačný portál, ktorý bude využívať nástroje Business Intelligence. Na jednom mieste by mali byť prehľadne prístupné všetky informácie – aké stupne, aké formy štúdia ponúkame, kto sú zodpovedné osoby za študijné programy, vrátane ich vedecko-pedagogických charakteristík a publikačných činností, študijný plán, predmety, štatistiky o tom, koľko študentov sa hlási na konkrétny program, koľko z nich bolo prijatých, koľko úspešných absolventov, aké sú priemerné hodnotenia v jednotlivých predmetoch, a mnoho ďalších informácií.

Ak napríklad, bude chcieť uchádzač o štúdium alebo jeho rodičia zistiť, ktoré študijné programy ponúka Univerzita Komenského v študijnom odbore biológia, na jednom mieste získa jasnú predstavu o tom, ako vyzerá štúdium biológie. Tieto informácie budú verejne dostupné, teda okrem uchádzačov o štúdium budú prístupné aj pre záujemcov o prácu na univerzite, zamestnávateľov, projektových partnerov či akreditačnú agentúru alebo ministerstvo školstva. Univerzita tiež plánuje podstatne zlepšiť informovanosť v anglickom jazyku.

Garancia kvality štúdia

Otázkou zostáva, či nová akreditácia naozaj povedie k „oddeleniu zrna od pliev“, teda aby na Slovensku vysokoškolské vzdelanie poskytovali naozaj len kvalitné univerzity. Doterajšie akreditácie sa totiž vo väčšine prípadov skončili skôr nivelizáciou. Podľa Zuzany Kovačičovej je toto skôr politická otázka. Univerzita Komenského robí všetko pre to, aby schválené štandardy kvality splnila, a hoci aktívne komunikuje svoje postoje a názory na štandardy, nesnaží sa o „ohýbanie“ pravidiel či podliezanie nastavenej latky. *„Máme zodpovednosť voči našim študentom. Univerzita Komenského chce svojim študentom, zamestnancom ale aj verejnosti a zamestnávateľom garantovať, že poskytuje kvalitné študijné programy. Že u nás dostanú študenti vzdelanie, ktoré zodpovedá európskym rámcem, naši pedagógovia majú dostatočnú vedeckú kvalifikáciu a vyučujú podľa najnovších vedeckých poznatkov a výsledkov svojho výskumu, že vedomosti absolventa budú zodpovedať deklarovanému profilu absolventa. Našu autonómiu chceme manifestovať aj tým, že si dokážeme sami kontrolovať a strážiť svoju kvalitu.“*